దారితప్పినమనిషి

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక
1964 మార్చి 20 సంచిక నుంచి

మూర్తి వ్యాపారరీత్యా ఒంటిగా కారుమీద నూరు మైళ్ళ దూరంలోనున్న పట్నంకి వెళ్లి తిరిగి వసు న్నాడు విన్న వెళ్లినప్పుడు తన ఆలోచనలలో వ్యాపారం, లాభాలు, కొత్త పరిశ్రమలు, పన్నులు తగ్గించుకునే ఉపాయాలు, క్రొత్తకారు ఇలాంటి ఆలోచనలతో నిండి దారి తప్పకుండా ఆ పట్నం చేరుకున్నాడు

ఈ వేళ తిరిగి వస్తూనే ఈవేళ ఉదయం జరిగిన సంఘటన గురించి దీర్ఘాలోచనలోపడ్డాడు తన తండ్రికి ఆప్తుడైన వ్యక్తి తనను ఉదయమే ఒక దేవాలయానికి తీసుకువెళ్ళారు. తనకు స్వతహాగా, గుడులు, గోపురాలు అంటే ఆసక్తి లేదు దేముడా, దెయ్యాల అంటే నమ్మకం లేదు కనపడని, నరూపించని సత్యా కోసం పరితపించి యీ మానవ జన్మలో పొందవలసిన ప్రాపంచిక సౌఖ్యాలు విడిచి పెట్టుకోవడమంత తెలివి తక్కువ తనం యింకొకటి లేదని తను నిర్ధారించుకున్నాడు తన తండ్రి రోజుకొకసారే తిని, చౌకరకం బట్టలు కట్టి ఒక చిన్నయింట్లో ఉండేవాడు సుఖపడటానికి ఉన్న అవకాశాలన్నీ జారవిడుచుకున్నాడు తనే కాకుండా తన కొడుకు కూడా తను బ్రతికుండగా తనలానే కట్టు దిట్టంగా వుండాలనేవాడు. ఎవరి జోళ్ళకు వారే పాలిష్ వేసుకుంటేనేగానీ అతనికి శాంతి వుండేది కాదు. లాభాలలో సగందాకా దానాలకే పోసేవాడు అలాంటి తండ్రి అగపడని సత్యాలకోసం వెదకి వెదకి సత్యమిది అని వూహేగానీ నిరూపించుకో లేని పరిస్థితిలో పోయాడు. ఒక యేదాది తిరక్కుండానే లోకం అతనిని మరచిపోయింది అందుకే తనకు తండ్రి గతించాక పెద్దరికం రాగానే ప్రజల ముఖప్రీతి మాటలను వినలేదు. అతను చేస్తున్న దానాలను ఆపివేసాడు లాభాలలో వ్యాపారం త్వరితంగా వృద్ధిచేసాడు తను, భార్యాపిల్లలూ యిప్పుడేకాక కొన్ని తరాలవరకు వెతుక్కునే అవసరం లేకుండా చేయటానికి తాపత్రయపడుతున్నాడు స్వసుఖాలకు మరిగిన మనసు ఆ సుఖంకోసం డబ్బు వెచ్చించటానికి వెనుదీయలేదు. కండపుష్టి తిండితోనేకాదు సుఖాలతోనూ కలిగింది.

ఇలాంటి మూర్తి యీ రోజు ఆ పట్నం దేవాలయ ప్రాంగణంలో తన తండ్రి శిలాప్రతిమను చూసాడు. తండ్రి బ్రతికుండగా యిది ప్రతిష్టించడం జరగలేదని తనకు తెలుసు. అలా చెయ్యడానికి తన తండ్రి ఒప్పుకునేవాడు కాదు ఆ శిలాప్రతిమ చుట్టూ చిన్న వుద్యానవనం వుంది. కొందరు భక్తితో ఆ బొమ్మను చూస్తూ తలవంచటం చూసాడు.

"ఎప్పుడు దీనిని ప్రతిష్టించారని" అన్నాడు.

"ఈ మధ్యనే......"

తన తండ్రి శిలాప్రతిమ ప్రతిష్టించేటప్పుడు కనీసం ఆయన యేకైక పుత్రుడ్ని పిలవాలనే మర్యాదనైనా యీ పట్నవాసులు పాటించలేదని మూర్తి మనసు బాధపడింది తనను తెచ్చిన తండ్రి మిత్రుడు ఆ విగ్రహానికి ఒక నమస్కారం చేస్తూ.

"దారితప్పని మహానుభావుడు" అన్నాడు.

తిరిగి కారులో వస్తూ మూర్తి మనసులో యిదే తిరగజొచ్చింది మనుషులకు ఒక దారి వుంటుందని ఆ మార్గంగుండాపోతూ యెక్కడో గతించినా మళ్లీ ఆ గతించిన చోటులో వచ్చే జన్మలో వుద్భవిస్తాడని, మళ్ళీ ముందుకుమార్గంగుండా సాగి పోతాడనీ, చివరకు గమ్యమైన పరమాత్మను చేరుకుంటాడనీ, —జన్మ జన్మానికి తప్పులను తగ్గించుకుని ఒప్పులను పెంచుకొని ఒప్పులకుప్పయైన భగవానుల చేరుకోవటమే మానవుని ధ్యేయమని — యిలా యెక్కడో యెవరో అనగా విని యిదివరకు నవ్వుకున్నాడు

మతం మనిషికి నల్లమందువంటిదని యెవరో అన్నదాంట్లో నిజముందని దాని జోలికి తను పోలేదు మతం ప్రాతిపదికంగా మనిషి మార్గాలన్నీ సృష్టించబడ్డాయి దేవుని ప్రమేయం లేకుండా యేమతమూ లేదు దేవుని రూపులో భయమూ భక్తీ రెండూవున్నాయ్ రెండు మానవుని ప్రాపంచిక సౌఖ్యాలకు శత్రువులు పాపం చెయ్యని మనిషి ప్రాపంచిక సుఖాలను పొందలేడు

కారు మెల్లగా డ్రైవ్ చేస్తూనే యింకో సిగరెట్ ముట్టించాడు ఆలోచనలూ కాలుతున్న సిగరెట్ లానే ఆరిపోకుండా పోతున్నాయ్ తన తండ్రి మిత్రుడు ఆ దేవాలయంలోనికే తీసుకు వెళ్ళి ఆ మాటలు అని తండ్రీ కొడుకులకు ఉన్న భేదాలు యెత్తి పొడిచాడు డబ్బూ, తాగుడూ, స్త్రీ యీ మూడు తప్పించి మనిషికి యింకేమీ సుఖమీయలేవు తెలివి తక్కువ వాళ్ళే పుష్కలంగా నీరు లభించేటప్పుడు యెండమావుల వెంట దాహం తీర్చుకోడానికి పరుగెత్తుతారు పచ్చని ఆకులు ఉండగా యెండుటాకులు పట్టుకొని గతించిన పచ్చదనం చూడటానికి ప్రాకులాడుతారీ భక్తులు వేదాంతులూను నేడు పడిన సుఖమే నిజం రేపటి సుఖం వూహ! ఈ రోజున రేపటి ఊహలో పడి సుఖాన్నెవరు ఖూనీ చేసుకోమన్నారు? నేడు సుఖపడుతున్న వాళ్ళే నిజంగా దారి తప్పని వాళ్ళని సిగరెట్ పీకను విసిరేసాడు

ఈ ఆలోచనా తరంగాలలో చిక్కుకుని యింతవరకూ తను దారి తప్పానని పోల్చుకోలేదు మనుష్య సంచారం మృగ్యమైన ఒక ఘాట్‌పై కారు పోకుండకా తను దారితప్పానని గుర్తుకు వచ్చింది ఒక అరణ్య మార్గంలో పోతున్నానని ఆ జూబు చెట్లు, చెట్లపై కోతులేచెప్తున్నాయి ఘాట్‌పైకి పోయి కారు త్రిప్పదామని ఆపాడు ఓసారి కారు దిగాడు

ప్రకృతి యెండలో వెలిగిపోతుంది చుట్టూ కలియజూస్తే ప్రకృతి ఆకాశాన్ని గొడుగుగా వేసుకున్నట్లుంది దూరానకొండలు మండిపోతూ దినకరుని చీల్చి మింగాలని భల్లూకాల్లా ఎదురు చూస్తున్నాయ్ ఆ రక్తంతో సింగారించటానికి తెల్లని మబ్బులని ఆహ్వానిస్తున్నాయ్ ఎండ నూవులు వేడిని భరించలేక యేటి ఒడ్డుకు పరుగులెడుతున్నాయ్ గాలికి గులాబి వనంలో రెక్కల వర్షం కురుస్తోంది కమలాలు క్రిందికి రాలుతున్నాయ్ అతను కొద్ది క్షణాలు యీ ప్రకృతి పచ్చని ఊయలలో ఊగాడు

విరబూసిన గులాబీలను తెంపి ముందు సీటులో కుప్పగా వేసాడు కమలాపండ్లను యేరి వెనుక సీటులో వుంచాడు ఇంతలో చెట్లపై నున్న కోతుల కోలాహలం వినిపించింది అంత

దారి తప్పిన మనిషి

దూరాన ఒక లేడిపిల్ల గెంతులేస్తూ పోతుంది పెద్ద పాము తన యెదరగానున్న చెట్టుమీద నుంచి దిగుతోంది ఇలా తను వస్తానని తెలుసుంటే తుపాకి తెచ్చేవాడే! రాళ్లను ఆ పాముమీద రువ్వాడు ఇంకోరాయి రువ్వగానే ఆ పాము డొంకలలోకి దిగిపోయింది

తిరిగి పోదామని కారు స్టార్టు చెయ్యబోతుండగా అద్దంగుండా వెనుకనుంచి యెవరో వస్తున్నట్లు చూసాడు ఎర్రరంగు చీర కనిపిస్తోంది రాను రాను దగ్గరై గబ గబా నడుస్తోంది ఒకసారి తనవేపు చూసి మళ్ళీ ముందుకు సాగి పోయింది ఆ చూపుతో కళ్ళాలు వేసింది యౌవనం అంతా ఆమె శరీరాన్ని వుప్పొంగించి ఓ కన్నె లేడిలా కదిలి పోతోంది ముసుగులేని నగ్న ప్రకృతిలా ఆ జాకెట్టులేని జవ్వని అగుపించింది సంపెంగ మొగ్గ లాంటి ముక్కు, గులాబిల్లాంటి శరీరచ్ఛాయ, మందారాల్లాంటి పెదిమలతో నున్న ఆడవాళ్ళను యిది వరకు చూశాడు అనుభవించాడు కాని యీ మెది లేడిలాంటి నిగనిగలాడే శరీరచ్ఛాయ పొంగిన బుగ్గలు ముక్కును లోనికి త్రోశాయ్ మూతి చిన్నదైనా ముద్దుగా వుంది ఫాల భాగంలో తిన్నగా ఒక ముడుత అగుపించింది

తన జీవితంలో అదృష్టం అనేది ధనార్జనలోను, స్త్రీ సౌఖ్యాలలోనూ, యిది వరకూ వెతుక్కొని వచ్చింది ఇప్పుడూ యిలా దారి తప్పించి వెతుక్కుని వచ్చిందనుకొని మెల్లగా కారు ముందుకే నడిపాడు

వెనుక చూపు లేకుండా ఆమె గబగబా సాగిపోతోంది కారు అద్దంలోనుంచి కనిపిస్తున్న కొండ శిఖరాలు కదులుతూ అవి యెంతో చేరువలో వున్నట్లున్నాయ్ కొండల్లో నుంచి గలగలా శబ్దంతో జారుతున్న సెలయేర్లు తనలోనూ అలాంటి శబ్దాలతో పులకరించాయ్ అడవిలో తేనెపట్లు, గులాబులు, తియ్యని కమలాలూ అన్నీ తనచుట్టూ కదలుతున్నాయ్ కారుతో పాటు అతని పొంగిన నరాలూ పరువెత్తసాగాయ్

ఆమె దగ్గరగా తీసుకు వెళ్లి కారునాపి, "దిగబెట్టనా?" అన్నాడు

"చాలా దూరం బాబు — సాయం కాలానికి గానీ చేరుకోలేను"

"ఫరవాలేదు కారులోనైతే వేగంగా వెళ్ళిపోతావు"

"చాలా మంచి బాబులా వున్నావ్ నా ఆతృత అలాంటిది నేను చెప్పిన దగ్గర ఆపు బాబూ" అంగి

మాట్లాడకుండా ముందు తలుపు తెరిచాడు ఆమె కూర్చుంది తలుపు వెయ్యటానికి అటు వేపు వంగుతూ అతని భుజాన్ని ఆమె కొకసారి తగిలించాడు ఇద్దరికీ మధ్యనున్న గులాబీలు కాస్త నలిగిపోయాయ్ సిగిరెట్ ముట్టించి మళ్ళీ కారు ముందుకు పోనిచ్చాడు

"ఎందాక వెళుతున్నావ్ ?"

"ఆ కొండలు కనిపిస్తున్నాయే ఆ వెనక మా వూరుంది"

"ఎక్కడ నుంచి వస్తున్నావ్ ?"

"ఆ ఘాట్ క్రింద మా కన్నవారి వూరు పాలంలో నున్నాను. నా మొగుడికి పెద్ద జబ్బు చేసిందని కబురొచ్చింది ఎకాయెకిగా బయలు దేరాను"

"మీ వాళ్లెవరూ తోడు రాలేదేం ?"

"మా అయ్య ముసిలోడు ఐనా యీ త్రోవంట భయం లేదు బాబూ"

"అడవి కదా !"

"ఈ చిరుతపులులు, జంతువులూ వాటినేమైనా అంటేనే మీదపడ్తాయ్ లేకపోతే యేమీ చెయ్యవు బాబూ !"

"పెళ్ళయి యెన్నాళ్ళయింది ?"

"ఆరు నెలలు నిండలేదు బాబూ ! మాయదారి జబ్బు యెక్కడుందో ?"

"ఫరవా లేదులే తగ్గిపోతుంది"

"మంచి బాబువి నీ నోటమాట జరుగుతుంది"

తను తిరిగి పోడానికి పెట్రోలు సరిపడదనే అనుమానం కారు వేగాన్ని తగ్గించి ఇనుప దిమ్మ దగ్గరగానున్న అయస్కాంతపు ఆకర్షణను తిరస్కరించలేక పోతోంది రోడ్డు ప్రక్కనే ఒక పెద్ద చెరువు అగపడింది కారు ఆపాడు

"అదిగో నీరు — నాకు ఆకలౌతోంది నువ్వు యెప్పుడు తిన్నావో యేమిటో రా — తిని మళ్ళీ బయలుదేరుదాం"

"నాకు ఆకలి చచ్చిపోయింది బాబూ ! ఆతృతగా వుంది వేగంగా తినేసి రండి"

"అయితే నేను తినను" అన్నాడు

"నా నుంచి మీ కెందుకు బాధ? పదండి" అంది

లేచి కారులో నుంచి ఒక బేగ్ తీసాడు అప్పుడే ప్రొద్దు పడుటకు తిరిగింది అంత వరకూ ఆ పెద్ద సరస్సుపై పూల మాలలా తిరుగుతున్న చిన్న తెల్లని పక్షుల గుంపులు చెదరి పోయాయ్ సరస్సు దరికి చేరేసరికి తెల్ల కలువలు వణుకుతున్నాయ్ విశాల వటవృక్షం వూడలతో ఒడ్డుపై ఒక శాలను కట్టింది అక్కడకు చేరే సరికి ఆకులు రాలసాగాయి అల్లంత దూరంలో సుడిగాలి రేగి ధూళిని పైకి లేవనెత్తింది తివాసీ

ఆ వటశాల దగ్గర పరిచాడు

కేరియర్ నుంచి పూరీలు తీసి తినమని ఆమె కివ్వగా ఆమె అతనినే తినమంది

"నీవు తింటే గానీ ఒప్పకోను" అంటూ బలవంతాన ఆమె నోట పెట్టబోయాడు ఆమె వెనుకకు వంగగా ఆమెను ముట్టుకుంటూ నోటిలో పెట్టాడు ఆమె పరిగ్గా కూర్చుని తల దించుకుని తింటోంది మూర్తి ఆమె వేపు క్రీగంటగా చూశాడు మనసున్న ఆడవాళ్ళు యిలాంటి వేషాలే వేస్తారని తను నిర్ధారించుకున్నాడు యిదంతా లోనున్న ప్రేమను అణచు కోడానికి చేసే ప్రయత్నంలోని నటన నటించటం చేతకాని ఆడది యెప్పుడూ ప్రేమించ లేదని తనకు తెలుసు ఆకలి జ్వాలలు ఆరగానే అతనిలో కామజ్వాలలు రేగినయ్ ఆ మంటలలో మనస్సు మండిపోయి రక్తం భుగ భుగ లాడి వురకలు వేసింది ఆమె నోటిలో బలవంతాన బ్రాందీ పొయ్యించింది

"దాహం పోతుంది తాగు — తాగు యేమీ కాదు" అన్నాడు

తాగని ఆమెచేత బలవంతాన 'తియ్యని సోడా' అని తాగించాడు ఆమె కొద్ది క్షణాల్లో నవ్వింది. పక పక నవ్వింది. అతను తాగింది ఆమె కంటే ఎక్కువే ఆమె లేచిపోబోతూంటే ఆమెను గట్టిగా పట్టుకొని కూర్చోబెట్టాడు. ఆ మైకంలోనే ఆమె "మంచి బాబు . నీలాంటి బాబులు యీ అడవి వేపు యెవరూ యిప్పటి దాకా రాలేదు మా .మంచి బాబు "

ఆమె సగంమైకంతో యేవేవో వాగుతోంది ఎర్రని చీర గాలికి యెగిరిపడి పక్కన నీటిలోకి కొంతవరకూ తడిసిపోయింది. తడిసిన చీర రంగు నీటిలో వెలిసింది ఆ నీటిలోని యెరుపు రంగును ప్రొద్దు పీల్చుకొని పోయింది.

ఆమెకు స్పృహ వచ్చినట్లు అతనికి కొంత సేపటివరకూ తెలియలేదు ఆమె ఒక్కసారి "అమ్మా" అనగానే చప్పున లేచి చూసాడు ఆమె లేచి ముందుకు పరిగెత్తి ఆగిపోయింది అతను ఆమె దగ్గరకు వెళ్లాడు. అమె చూపులు యెక్కుపెట్టిన బాణాల్లా వున్నాయ్ ఆ మరు క్షణంలో ఆమె యేడుస్తోంది మాట్లాడ టానికి కూడా శక్తి లేని మనిషిగా నిల్చున్నాడు ఆమె కన్నీరు తుడుచుకుంటూ —

"ఒకదారిన పోయేదాన్ని—నన్ను దారి తప్పించేసావ్. . నీకు న్యాయమా ?" అంది

మూర్తి ఒకసారి తలెత్తి చూసినా ఆమె ముఖం అతనికి సరిగ్గా కనపడలేదు

"నా మొగుడికి నా ముఖం యెలా చూపిస్తాను ?"

"నీకూ నాకూ తప్పించి యింకెవ్వరికి తెలీదులే "

"దేముడికి తెలీదా ?" అంది

మూర్తికి అప్రయత్నంగా చిరునగవు వచ్చింది తను తిరిగివస్తూ తలుచుకున్న తలపులే జ్ఞప్తికి వచ్చాయ్

"పద నిన్ను వేగంగా దిగబెట్తాను !"

మౌనంగా అతని వెంట కదిలింది కారులోని గులాబీలు వాడిపోయినయ్ వేడి తగ్గిన దినకరునిపై కసి తీర్చుకోడానికి పశ్చిమ కొండలు యెదురు చూస్తున్నాయి ప్రకృతి మూగవోయి నట్లుంది ఆమె వుండీ వుడిగి అతని చేతుల వేపు చూస్తోంది

కారు ఒక పెద్ద లోయ ప్రక్కనే ఉన్న సన్నటి బాట గుండా పోతుంది ఆమె చెప్పన అతనిని ఆప్యాయంగా తాకి అతని భుజంపై ముద్దు పెట్టి "అటు చూడు బాబూ ఎంత చక్కగా వుందో" అంటూ తూర్పు వేపు చూపించింది అతను చూసి ఆమె ముద్దు పెట్టి చెప్పగా చూసానని సంతోషంతో వహవ్వా అన్నాడు ఆమె చప్పన బలమంతా ఉపయోగించి కారు స్టీరింగు చక్రాన్ని గిరగిరా త్రిప్పివేసించి కారు దారితప్పి కొన్ని వందల అడుగుల లోయ లోనికి జారి పిప్పి అయిపోయింది ●

! మహాశయా కంపోసిటర్ ఓ

శ్రీ మాచిరాజు దేవీప్రసాద్

వ్రాయ డెందుకు కవిరాజు గాడొక్కడూ
: కొరకు వాని ప్రెస్సు కొరకు వాని
అతను రచన చూచు ఆద్యంత మంత్యాది
. లేదు వాడె చదువు లేక వాడు

"వాణి మెఁగు నేరి పాణి చలువ కోరి ?"
" ? రాలు ఆట ఎవని రాలు అక్క "
"రాతసాల కెవడు రామభద్రుడు గాడు"
. ఎవడు అవడు - అన్ని అవును అతడు

అతను యెవ డటంచు అర్ద్రాగ్ని గోళాలు
— కోండి వదలు రూక్ష లెండి వలదు
మనకు వాడు గాక మరియొక డుండునా ?
: కుండు పార ప్రథమ లెండి వాడె

ఎవడు నా గ్గలట్టి ఏకైక పతియితా
; నుండి వాడె ప్రెస్సు లెండ వాడె
కనుక వాడు మటుకు ఉచ్చితమ్ముగ జూచు
. కావి కొత్త రచన, కావి చెత్త

ఆ మృదూక్తుతాత్మ ఆత్మ సంతృప్తియే
, కాగ నాంది కింక కవిత వాదు
వ్రాయుచుంటి లక్ష్య లక్షణ స్ఫూర్తికి
. వెలది ఆట లాంటి విడువు ఆట

ఆద్యంత రహితా!

చదువుకో గదోయి చంద్రార్క శాశ్వతం
! వాడ పేర్చు బైపువద్ద ప్రెస్సు

[ఈ పద్యాలు సరిగా చదవలేకపోతే 247 పేజీ చూడండి — సం.]